

* 15 آذر درگذر تاریخ

* درگذشت دکتر «عیسی صدیق» مؤسس دانشگاه تهران (1357ش)

اشاره:

دکتر عیسی صدیق معروف به اعلم، یکی از نامداران فرهنگی سده اخیر تاریخ فرهنگ ایران، در سال 1273ش در تهران به دنیا آمد و پس از گذراندن علوم مقدماتی و اتمام دوره دارالفنون، در 17 سالگی به فرانسه رفت و موفق به دریافت دانشنامه لیسانس در رشته ریاضی گردید.

دکتر صدیق سپس چند سالی در ایران در

وزارت فرهنگ مشغول به خدمت شد و در سال 1309 جهت ادامه تحصیل عازم آمریکا گردید. وی پس از اخذ دکترای فلسفه به ایران مراجعت نمود و از طرف دولت ایران، مأمور تهیه طرح تاسیس دانشگاه تهران شد. صدیق اعلم پس از این کار، مأمور راهاندازی این دانشگاه گردید. وی پس از تاسیس دانشگاه، تا سال 1319، ریاست و استادی دانشسرای عالی، دانشکده ادبیات و دانشکده علوم را برعهده گرفت. وی تا سال 1340، شش بار به وزارت فرهنگ انتخاب شد و تا سال 1353، در مقام استادی دانشگاه، انجام وظیفه کرد. علاوه بر تهیه طرح و قانون تاسیس دانشگاه تهران و ایجاد هسته مرکزی آن، دکتر صدیق منشأ خدمات برجسته فرهنگی دیگری گردید که تاسیس نخستین مدارس جدید گیلان، پیشنهاد اعزام محصل به اروپا و تهیه قانون آن، تجدید سازمان و برنامه‌های مدارس کشور، وارد کردن روش‌های جدید آموزشی در دانشسرای عالی و تربیت هزاران دبیر، تاسیس دانشگاه تبریز و تاسیس نزدیک به دو هزار مدرسه در طول فعالیت فرهنگی خود، از آن جمله‌اند. وی سرانجام در 15 آذر 1357ش در 84 سالگی در تهران درگذشت و در بهشت زهرا به خاک سپرده شد.

* انتشار فهرست خارج کنندگان ارز در بحبوحه انقلاب اسلامی (1357 ش)

اشاره:

در بحبوحه انقلاب و در حالی که بسیاری از ادارات در اعتصاب به سر می‌بردند، کارکنان بانک مرکزی، در پانزدهم آذرماه 57، صورت کسانی که طی دو ماه شهریور و مهر 1357 ارز از مملکت خارج کرده بودند، انتشار داد. در این لیست نام 178 نفر از مقامات دولتی و مقاطعه کاران و بازرگانان سرشناس گنجانیده شده بود. جمع مبلغ حواله شده بالغ بر 13 میلیارد دلار ارز (350 میلیارد ریال) اعلام گردید. این افراد چون وضعیت انقلاب و امکان سقوط نظام شاهنشاهی را دیدند اقدام به خارج کردن اموال خود از کشور کردند. به دنبال انتشار این فهرست، لیست‌های دیگری همچون دارایی بنیاد پهلوی و دارایی‌های شاه نیز انتشار یافت. انتشار این لیست‌ها در بین مردم و مبارزان تأثیر زیادی داشت و در تخریب پایه‌های لرزان سلطنت بسیار مؤثر گردید.

* درگذشت «علی حاتمی» کارگردان شهیر ایرانی (1375 ش)

* 24 صفر درگذر تاریخ

* درگذشت «ابن دُرستویه»

عالم نحو و حدیث (347 ق)

* رحلت «اسماعیل بن عبّاد»

وزیر دانشمند آل بویه (385 ق)

اشاره:

ابوالقاسم اسماعیل بن عبّاد فرزند عباس معروف به صاحب بن عبّاد در سال 326 ق در اصفهان به دنیا آمد. پدر و اجداد صاحب

از بزرگان و سرشناسان اصفهان بوده و مرتبه‌ی وزارت داشتند. پس از فراگیری مقدمات در اصفهان، راهی ری گردید و در محضر ابن عمید، وزیر دانشمند و شهیر آل بویه حاضر شد. وقتی که ابن عمید توانایی اسماعیل را در انشای متون ادبی دید، او را به دبیری و نویسندگی حاکم اصفهان انتخاب کرد و پس از 13 سال به وزارت رسید. او شیعی مذهب بود و در ترویج تشیع تلاش کرد. صاحب، تا آخرین لحظات عمر از علم اندوزی غافل نگردید و دانش گستره‌ی را سرلوحه‌ی خویش قرار داد. همچنین آثار و تألیفات فراوانی از وی به جا مانده است که بیان گر احاطه‌ی او بر علوم زمان می‌باشد. صاحب در فن نویسندگی و کتابت نیز مهارتی عجیب داشت و در این زمینه دارای سبک و روش بود. وی در اواخر عمر علی رغم بیماری، از امور کشور مطلع می‌گشت. سرانجام مشتاقانه به لقای پروردگار رسید و در 59 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد. پیکر آن عالم فرزانه در میان حزن و اندوه دوستداران در اصفهان به خاک سپرده شد. معروف‌ترین اثر صاحب بن عباد، المَحیط نام دارد که در باب لغت و در 7 جلد گردآوری شده است. همچنین کتب امامت، الانوار و الاعیاد از اوست.

* پایان دوره‌ی حکومت پانصد ساله‌ی خلافت عباسی (656 ق)
اشاره:

پس از تسخیر بغداد، پایتخت حکومت عباسیان توسط مغولان و کشتار مردم و تسلیم شدن خلیفه و بزرگان شهر و نیز غارت و ویران کردن آن، هلاکوخان مغول در 24 صفر 656 ق المستعصم بالله، خلیفه‌ی وقت را به حضور طلبید و او را به همراه پسر بزرگش به قتل رسانید. به این ترتیب دولت پانصد و چند ساله‌ی بنی عباس سرنگون گردید. دولت بنی‌عباس با قیام ابومسلم خراسانی علیه بنی‌امیه و با روی کار آمدن عبدالله سَفّاح در سال 132 ق، آغاز شده بود و پس از به قدرت رسیدن 38 تن از این خاندان در مدت 524 سال، سرانجام در سال 656 ق با قتل مستعصم، به زوال رفت. بنی‌عباس در ابتدای کار همانند بنی‌امیه، از وجود امامان معصوم در هراس بودند و هر کدام را به طریقی از سر راه خود برداشتند.

* شهادت آیت الله میرزا «علی غروی تبریزی» توسط مزدوران بعث
(1419 ق/ 29 خرداد 1377 ش)
اشاره:

در چنین روزی در سال 1419 ه ق حاج میرزا علی غروی تبریزی از بزرگان شیعه در بازگشت از زیارت کربلا به نجف توسط دشمنان اسلام به درجه شهادت نائل آمد. ایشان یکی از بزرگترین علمای شیعه در عصر خویش بود.

* 6 دسامبر درگذر تاریخ

* تخریب مسجد بابری هند توسط هندوهای افراطی این کشور (1992م)